

Maskinstationstælling 2006

Resumé: De ca. 500 maskinstationer i Danmark udførte i 2005 arbejde for landbruget for knap 2 mia. kr. Maskinstationerne står især for gylleudbringning, snitning af majs, mejetærskning og halmpresning. En fjerdedel af omsætningen går til lønudgifter, mens energiomkostningerne på 10 pct. også fylder på udgiftssiden. 20 pct. af årsomsætningen anvendes på investeringer i nye maskiner.

Kort om statistikken: Statistikken viser maskinbestand, aktiviteter og økonomiske forhold for virksomheder som udførte maskinstationsaktiviteter i landbruget for mindst 600.000 kr. i 2005, herunder også landbrugsbedrifter, hvorfra der udføres arbejde for andre landbrugsbedrifter.

Resultater fra undersøgelsen

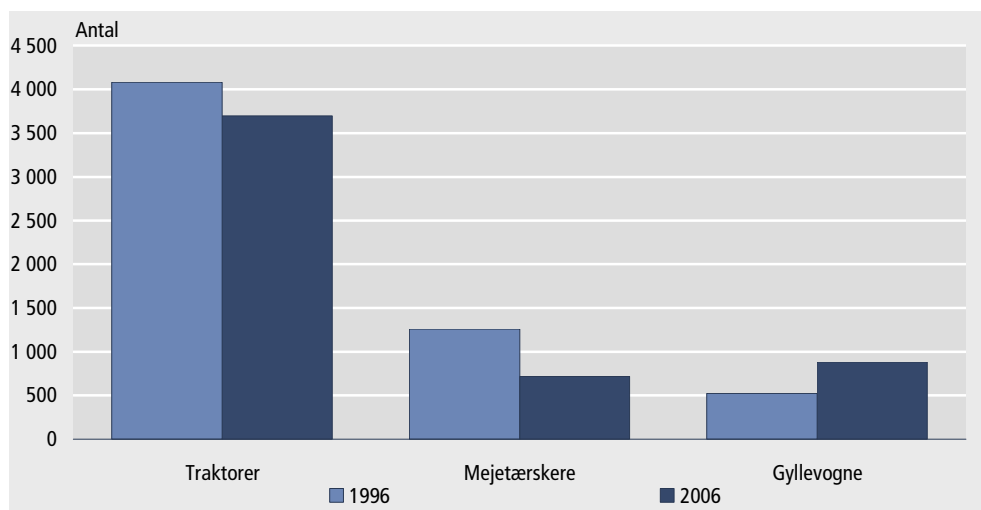
Landbrugsmaskinstationsarbejde for knap 2 mia. kr.

Undersøgelsen viser at maskinstationer, som afgrænset i undersøgelsen, i 2005 udførte arbejde for 1,95 mia. kr. I 1995 var det tilsvarende beløb 1,41 mia. kr., Det skal understreges, at det er vanskeligt fuldt ud at sammenligne afgrænsning og økonomiske resultater med de ti års mellemrum.

500 aktive virksomheder

Resultatet af tællingen er, at der i 2005 var 499 aktive maskinstationer med en gennemsnitlig omsætning fra landbrugsarbejde på 3,9 mio. kr. 73 pct. af maskinstationerne var i Jylland, mens 27 pct. var på Øerne. Det svarer omtrent til fordelingen af landbrugsjorden, som er 70 pct. i Jylland og 30 pct. på Øerne. Maskinstationerne er, målt i nettoomsætning fra landbrugsarbejde, størst i Jylland, hvilket formentligt hænger sammen med langt flere husdyr i denne del af landet.

Bestand af traktorer, mejetærskere og gyllevogne

Færre mejetærskere og flere gyllevogne

Antallet af mejetærskere er opgjort til 715 i 2006, hvilket er 43 pct. lavere end i 1996, mens antal høstede hektar er på samme niveau som for ti år siden. Antallet af gyllevogne udgør 879 i 2006 mod 524 for ti år siden, og kapacitetsmæssigt er der givetvis tale om en endnu større udvidelse. Maskinbestanden 2006 er nærmere belyst i tabe1.

<i>Bred vifte af aktiviteter</i>	Maskinstationerne udfører mange forskellige typer arbejde for andre, jf. tabel 2. Ud over landbrugsmaskinarbejde udføres der på over halvdelen af virksomhederne entreprenørarbejde. Levering til halmværker er også en aktivitet for mange maskinstationer. Godt to tredjedele af virksomhederne driver landbrug i kombination med maskinstation. Det var også tilfældet for ti år siden.
<i>Maskinstationerne snitter 85 pct. af majs</i>	Opgørelsen af omfanget af udført arbejde på udvalgte områder, jf. tabel 3, viser eksempelvis, at maskinstationerne snittede 115.000 hektar majs i 2005. Det er 85 pct. af det totale majsareal. Opgørelsen viser desuden en udkørsel af knap 25 mio. kubikmeter gylle, hvoraf godt 40 pct. nedfældes. Den store maskinstationsaktivitet på området hænger sammen med skærpede lovkrav til gylleudbringning, bl.a. med hensyn til udstyr.
<i>Arbejdskraft</i>	Der er vanskeligt præcist at opgøre omfanget af arbejdskraft ved udførelsen af egentlig maskinstationsarbejde, da det ofte sker i en kombination med andre aktiviteter. En særlig opgørelse for maskinstationer med stor specialisering i landbrugsarbejde, jf. tabel 4, viser, at en omsætning på 1 mio. kr. modsvarer 0,82 årsværk i ansatte. Kombineret med den samlede omsætning ved landbrugsmaskinstationsarbejde kan det estimeres, at ca. 1.600 årsansatte, dvs. fuldtids- og deltidsansatte omregnet til helårsansatte, er beskæftiget ved udførelsen af landbrugsmaskinstationsarbejde. Hertil kommer den arbejdsindsats som indehaverne og evt. familie udfører.
<i>Økonomiske nøgletal</i>	Tabel 4 giver en økonomisk belysning for et særligt udsnit af maskinstationer med hovedvægt på landbrugsmaskinstationsarbejde. Opstillingen viser i forhold til en omsætning på 1 mio. kr., at der anvendes 25 pct. på lønninger og 10 pct. på brændstof og olie. Desuden investeres i maskiner svarende til godt 20 pct. af omsætningen.

Baggrundsoplysninger

<i>Mere information</i>	Statistikken udkommer ikke mere detaljeret end i denne udgivelse. Danmarks Statistik kan evt. gennemføre yderligere beregninger på materialet.
<i>Seneste offentliggørelse</i>	<i>Maskinstationstælling 1995</i> udkom 17. december 1996 i serien <i>Landbrug 1996:19</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Næste offentliggørelse</i>	Der er ikke taget stilling til en fremtidig gennemførelse af undersøgelsen.
<i>Henvendelse</i>	Ole Olsen, 39 17 33 81, olo@dst.dk (metode), Torben Pedersen, 39 17 33 82, tpe@dst.dk (tal)

Kilder og metoder

<i>Læs mere i varedeklarationen</i>	På www.dst.dk/varedeklaration/812 er der en mere omfattende beskrivelse af kilder og metoder ved opgørelsen for maskinstationer.
<i>Formålet med statistikken</i>	Maskinstationstællingen gennemføres for at belyse relevante forhold i en sektor som er meget tæt knyttet til landbruget og i EU-sammenhæng er defineret som en del af den samlede landbrugssektor. Resultaterne anvendes således ved beregning af sektorregnskabet for landbrug og indgår desuden i opgørelsen af nationalregnskabet.
<i>Definition af maskinstationer</i>	En maskinstation er i denne tælling defineret som en virksomhed der i 2005 udførte landbrugsmaskinstationsarbejde for eksterne kunder (landmænd) for mindst 600.000 kr. Der vil ofte være entreprenørarbejde og/eller landbrugsdrift sammen med maskinstationsvirksomheden. En del virksomheder omfattet af definitionen har således ikke landbrugsmaskinstationsvirksomhed som hovedaktivitet.
<i>Tællingsregister</i>	Da undersøgelsen kun gennemføres sjældent, foreligger der ikke på forhånd et register som afgrænser den population som ønskes undersøgt. Der har således været ud-

sendt spørgeskemaer til en bruttofortegnelse dannet ud fra bl.a. medlemsliste i Landsforeningen Danske Maskinstationer, Det Erhvervsstatistiske Register og Landbrugs- og gartneritællingen. Omtrent halvdelen af de adspurgte virksomheder viste sig at ligge inden for den valgte definition.

*Besvarelser
og opregning*

Besvarelserne fra maskinstationer kombineret med landbrug eller anden virksomhed, har vist sig at mangle konsistens med hensyn til arbejdskraft og økonomi for de forskellige aktiviteter, øjensynligt fordi spørgsmålene er blevet opfattet forskelligt. En del besvarelser er derfor helt eller delvist blevet udeladt ved opregningen. Ved en del af de faktisk anvendte besvarelser er der gennemført en imputering, hvor enkelte spørgsmål ikke var blevet besvaret.

Med hensyn til struktur, bestand og udført arbejde, har der kunnet anvendes svar fra godt 80 pct. af de omfattede virksomheder, mens der som grundlag for en opgørelse, i tabel 4, af bl.a. arbejdskraft, løn og investeringer har været anvendt et afgrænset udsnit af virksomheder specialiseret i landbrugsmaskinstationsaktivitet. Konkret er anvendt de virksomheder som har mindst 50 pct. af omsætningen fra landbrugsmaskinstationsarbejde og samtidigt mindst 80 pct. fra landbrugsmaskinstationsarbejde plus entreprenørarbejde.

Kilder til usikkerhed

Det er ikke muligt at vide med sikkerhed, om alle relevante virksomheder har været kontaktet gennem undersøgelsen, selv om udsendelseslisten var forholdsvis omfattende. Antallet af aktive bedrifter kan derfor ikke bestemmes med sikkerhed, om end det er vurderingen, at resultatet ligger tæt på det faktiske. Den betydeligste usikkerhed knytter sig dog til besvarelsen af spørgsmål om økonomi og arbejdskraft, selv om der er gjort en betydelig opklaringsindsats gennem direkte kontakt til virksomhederne.

Tabel 1. Maskinbestand pr. 1. maj 2006 fordelt på omsætnings størrelse og regioner

	Nettoomsætning ¹ i 1.000 kr.				Øerne	Jylland	Hele landet
	600- 1.999	2.000- 4.999	4 000- 9.999	10.000 og derover			
	antal						
Traktorer til og med 199 hk	733	802	574	420	641	1 888	2 529
Traktorer 200 hk og derover	216	358	296	296	187	979	1 166
Mejetærskere til og med 19 fod	103	97	54	31	48	237	285
Mejetærskere 20 fod og derover	116	127	103	84	124	307	430
Skårlæggere, selvkørende	80	100	58	49	82	205	287
Pickup pressere, småballer	79	72	38	21	56	154	210
Rundballepressere	70	95	64	42	24	247	271
Minibigballepressere, baller 80 – 99 cm	124	179	134	96	111	422	532
Storballepressere, baller over 100 cm	126	198	164	125	179	434	613
Finsnitte, selvkørende	36	106	108	93	43	301	344
Rotorharver	75	79	47	31	72	161	232
Kartoffeloptagere, bugserede	20	15	9	17	5	56	61
Kartoffeloptagere, selvkørende	1	0	1	1	0	3	3
Roeoptagere, bugserede	49	71	38	27	32	153	185
Roeoptagere, selvkørende	8	16	10	1	32	3	35
Roesåmaskiner	41	73	50	20	71	113	184
Majssåmaskiner	41	104	101	94	60	279	340
Gyllevogne, selvkørende	4	10	27	26	8	59	67
Gyllevogne, bugserede	154	256	219	184	112	700	812
Slæbeslangebomme	143	226	195	135	116	582	698
Nedfældersæt	104	174	182	151	55	556	611
Gylleudlæggere, selvkørende	0	16	16	2	19	15	34
Staldgødningsspredere	162	208	135	107	127	485	612
Marksprøjter under 20m	117	102	41	19	94	185	279
Marksprøjter 20 m og derover	42	39	29	22	37	95	132
Marksprøjter, luftassisterede under 20 fod	10	16	6	1	11	22	33
Marksprøjter, luftassisterede 20 fod og derover	22	19	21	20	16	66	82
Slamsugere	114	111	76	40	80	261	342
Rendegravere	170	149	91	48	132	325	457
Minigravemaskiner op til 6 ton	89	73	79	47	83	205	288
Gravemaskiner, fuldhidrauliske over 6 ton.	53	42	46	25	44	122	166
Gummigeder	109	129	120	95	78	375	453
Dumpers, selvkørende	11	11	13	4	16	24	40
Lastvogne over 6 ton	77	44	62	80	56	207	263

¹ Nettoomsætningen vedrører alene landbrugsarbejde udført for andre.

Tabel 2. Maskinstationernes aktiviteter fordelt på nettoomsætningsstørrelse og regioner

	Nettoomsætning ¹ i 1.000 kr.				Øerne	Jylland	Hele landet
	600- 1.999	2.000- 4.999	5.000- 9.999	10.000 og derover			
	antal						
Maskinstationer	212	164	83	40	134	365	499
Landbrugsmaskinstationsarbejde	212	164	83	40	134	365	499
Skovarbejde	10	5	7	2	5	19	23
Entreprenørarbejde	98	80	54	23	65	190	255
Transportarbejde	19	12	14	10	10	44	54
Levering af halm til halmvarmeanlæg ...	29	33	18	6	33	54	87
Eget landbrug	148	108	56	30	100	242	342
Øvrige aktiviteter	25	14	4	2	16	30	45
	1.000 ha						
Landbrugsareal på maskinstationer	18	14	9	5	15	31	46
	ha						
Landbrugsareal pr. maskinstation	85	84	113	124	116	84	96
	mio. kr.						
Samlet nettoomsætning	244	538	566	600	399	1 549	1 947
	1.000 kr.						
Nettoomsætning pr. maskinstation ¹ ...	1 151	3 276	6 789	15 048	2 977	4 238	3 900

¹ Nettoomsætningen vedrører alene landbrugsarbejde udført for andre.

Tabel 3. Udført arbejde fordelt på omsætningens størrelse og regioner

	Nettoomsætning i 1.000 kr.				Øerne	Jylland	Hele landet
	600- 1.999	2.000- 4.999	5.000- 9.999	10.000 og derover			
	1.000 ha						
Mejetærskning	46	54	41	33	49	126	175
Skårlægning	12	18	14	10	14	40	53
Sprøjtning	91	90	69	57	77	230	307
Snitning af majs	7	30	35	42	12	103	115
	1.000 m ³						
Gylleudbringning, i alt	3 461	6 987	7 053	7 295	3 005	21 791	24 796
Heraf gylleudbringning, nedfældet	1 176	2 284	2 992	3 884	488	9 848	10 336
	1.000 baller						
Pickuppresning, småballer	322	229	135	69	275	480	755
Rundballepresning	222	186	201	117	71	654	726
Minibigballepresning	611	843	630	447	681	1 850	2 531
Storballepresning	452	633	579	399	716	1 347	2 063
	1.000 ton						
Udkørsel af kalk	49	116	81	125	95	277	372

Anm.: Tabellen viser kun udvalgte typer af de opgaver, som maskinstationerne udfører.

Tabel 4. Arbejdskraft og økonomiske nøgletal fordelt på omsætningens størrelse og regioner

	Nettoomsætning i 1.000 kr.				Øerne	Jylland	Hele landet
	600- 1.999	2.000- 4.999	4.000- 9.999	10.000 og derover			
Antal maskinstationer i udsnit¹	63	94	56	29	48	194	242
	1.000 kr. pr. maskinstation						
Bruttoomsætning	1 516	4 164	8 281	18 847	4 574	6 586	6 187
Nettoomsætning (landbrugsarbejde)	1 259	3 366	6 711	15 695	3 902	5 358	5 069
Fordeling af bruttoomsætning	pct.						
Landbrugsarbejde	83	81	81	83	85	81	82
Entreprenørarbejde	13	14	14	14	10	15	14
Anden virksomhed	4	5	5	3	5	4	4
Arbejdskraft	ansatte pr. maskinstation						
Fastansatte	0,8	3,0	6,3	14,1	2,9	4,9	4,5
Midlertidigt ansatte	0,6	1,3	1,6	4,3	1,6	1,5	1,5
Årsansatte	1,0	3,4	6,9	15,7	3,6	5,4	5,1
Årsansatte ved 1 mio. kr. i bruttoomsætning	0,64	0,81	0,84	0,83	0,79	0,82	0,82
Driftudgifter og investering	1.000 kr. pr. 1 mio. kr. i bruttoomsætning						
Lønudgifter	150	233	259	278	225	257	252
Brændstof og olie	108	101	99	108	90	106	104
Indkøbte sprøjtemidler	14	19	15	16	16	16	16
Investeringer i maskiner (nettokøb)	248	161	224	221	213	207	208

¹ Omfatter maskinstationer hvor både mindst 50 pct. af omsætningen er landbrugsarbejde for andre, og mindst 80 pct. er landbrugsarbejde plus entreprenørarbejde.

LANDBRUG 2006:26

Statistiske Efterretninger

ISSN, 0108-5522

ISSN, 1601-0914

www.dst.dk/efterretningerSalg: Tlf. 39 17 30 20 (hele døgnet), publsalg@dst.dk

Abonnement for 2006: 861 kr. for papirudgave, 340 kr. som pdf.

Løssalg: 50 kr. Ekspeditionsgebyr: 30 kr. indland, 100 kr. udland

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Tryk: Danmarks Statistiks Trykkeri

Signaturforklaring:

- Nul

0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed

0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed

• Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

.. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn

... Oplysning foreligger ikke

* Foreløbige eller anslåede tal

— | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.

Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.